

מזכ"ל אגודת ארץ ישראל

דברי נעילה.

ד"ר (כפול) ז' אקמ"ח
תכ"ח
DOC 00126

16.5.1929

שני צירים היו לבירור שאנו עומדים בסיומו: דבר האחד ועתיד ההתישבות בארץ. שילובם של שני הדברים האלה איננו מקרי ואיננו אך פרי הצטרפות שני סעיפים שעל סדר היום. אותה ההכרה שפעמה בכל מה שדובר כאן על ההתישבות, ההכרה שאנו הננו האחראים לעתידה של ההתישבות בארץ, שעלינו הוטל התפקיד לדאוג לה, לחשוב את חשבונו, להתריע על הסכנות הצפויות לה ולהתוות לה את הדרך - הכרה זו היא אולי הרכוש העיקרי שהנחילה אחדות העבודה לתנועת פועלי ארץ-ישראל, והיא היא שהייתה הגורם העיקרי של האיחוד הנדול בפתח-תקוה. כאן נעשו כמה נסיונות להגדיר את איחוד פתח-תקוה ולעמוד על מהותו. דומני שהמניע העיקרי היה - יצירת כוח מאוחד של פועלי ארץ-ישראל ושל בני בריתם בנולה, אשר יהיה האחראי לעתידה של ארץ-ישראל. המהות היתה - הקמת מכשיר כביר כוח של התנועה החלוצית אשר ינשים את ההתישבות הגדולה בארץ.

ו היתה הרוח אשר יצרה את אחדות העבודה. לא אבוא להעריך את מפעלה לכל ענפיה. הדבר אינו קל, ולא משום שהמפעל כה ענף ורחב, אלא משום שערך יותר מדי מכריע היה לו לא רק בחיי תנועה - אלא בחייו האישיים של כל פרט ופרט. כי כשם שיש בתוכנו אנשים אשר בחלקם עלה ליצור את אחדות העבודה, כך יש בתוכנו כאלה אשר אחדות העבודה יצרה אותם, העלתה אותם על דרך, פתחה לפניהם עתיד. הפלא הנדול שתוללה אחדות העבודה, כהוצרה היתה האש שהציתה בלבבות - אש האהבה הנדולה. כי לא מתוך הכרה שכלית בלבד ולא רק בדחיפת מציאות התיים הצטרפו אנשים לאחדות העבודה, אלא מתוך שהתאבדו בה, התאהבו בציונות אשר אחדות העבודה חידשה את זורה, התאהבו בסוציאליזם העברי הארץ-ישראלי אשר את דגלו היא הרימה. ולא לשם הערכה סובייקטיבית נאמרים הדברים, אלא כדי לציין פרט הבא ללמד על הכלל, וכדי לעמוד שוב מתוכו על מרותה של תנועתנו. כי סוד הקסם של אחדות העבודה, אשר משך לתנועת הפועלים כחות חדשים, אשר נרף לתוכה שכבות נוער היה - ההכרזה הגדולה על תביעת הבעלות של תנועת פועלי ארץ-ישראל על עתיד האומה ועתיד הארץ, הכרזה על רחבות ההיקף של שדה הכבוש אשר לפני הפועל - העבודה והארנון, העליה וההתישבות, ההננה והפעולה הפוליטית, התרבות והספרות וחנוך הנוער - ואחריותו הכוללת של העובד העברי לכל אלה.